

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/29/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116201259
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4116201259.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú G. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka: A. C. S., bytom G. XXX/XX X. a otec: A. Y. S., bytom E. XXXX/XXX R., t.č. bytom Y. XI, L. L., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 07. apríla 2016 č. k. 24P/12/2016-61, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. G. zo sumy XX eur na sumu 110 eur mesačne počnúc dňom 19. 01. 2016, čím zmenil rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 24. 02. 2011 č.k. 8CoP/7/2011-80, zročné výživné za obdobie od 19. 01. 2016 do 31. 03. 2016 v sume 48,32 eura zaviazal otca zaplatiť matke dieťaťa do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) dôvodiac, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti (24. 02. 2011) nastala podstatná zmena pomerov na strane všetkých účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti. Na strane matky nepochybne došlo k zmene pomerov, a to k podstatnému zníženiu jej príjmu, keď v roku 2011 dosahovala príjem 468,31 eura a v čase rozhodovania matka poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 72 eur, resp. 133 eur mesačne, ktorej výška sa pohybuje v závislosti od účasti matky na aktivačných prácach a teda matka si môže sama svojim konaním ovplyvniť výšku poberaného príspevku. Matka dňa 16. 01. 2013 ukončila so zamestnávateľom pracovný pomer z dôvodov nevyplatenia mzdy. Okrem dávky v hmotnej núdzi poberá matka aj prídavky na dieťa vo výške 23,52 eura. Príjem otca sa oproti roku 2011, kedy dosahoval príjem vo výške 411,92 eura zvýšil na sumu 487,74 eura, z ktorej sumy sú otcovi vykonávané exekučné zrážky, na ktoré však súd prvej inštancie nemohol prihladiť. K zmene pomerov došlo aj na strane maloletého dieťaťa, a to už v septembri 2014, kedy maloletá nastúpila na osemročné gymnázium, s čím súvisia zvýšené výdavky matky, ale aj samotným rastom, fyzickým vývojom maloletej a tiež jej osobnostným rozvojom, ktorá v čase poslednej úpravy (2011) navštevovala druhý ročník základnej školy a v súčasnej dobe navštevuje druhý ročník osemročného gymnázia. Z týchto dôvodov zvýšenie výživného zo sumy 90 eur na sumu 110 eur považoval za primerané veku a odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ako aj možnostiam a schopnostiam oboch rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Nevyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného na sumu 190 eur mesačne, nakoľko nie je v schopnostiach a možnostiam otca touto sumou prispievať na výživu dieťaťa. Taktiež nevyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného od 01. 02. 2013, nakoľko zo strany matky neboli preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali takéto spätné zvýšenie výživného. Zročné výživné za obdobie od 19. 01. 2016 do rozhodnutia súdu vo výške 48,32 eura zaviazal

otca dieťaťa zaplatiť matke do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. 06. 2016, ďalej len „OSP“) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním matka maloletej G. nepovažujúc zvýšenie výživného o 20 eur za adekvátne k zmene pomerov, ku ktorým došlo od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného, nakoľko u nej došlo k podstatnému zníženiu príjmu zo sumy 468,31 eura na sumu 72 eur mesačne, kým u otca došlo k zvýšeniu príjmu zo sumy 411,92 eura na sumu 487,74 eura. Príjem matky sa znížil bez jej zavinenia, otec nejaví o dieťa žiadny záujem, neprispieva materiálne kúpou žiadnych potrebných vecí, nepomáha so zabezpečením prázdnin dieťaťa. Žiada zmeniť napadnutý rozsudok a zvýšiť výživné otca na maloletú G. na sumu 190 eur mesačne.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním i otec maloletej G.. Namietal, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov oproti rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre dňa 06. 09. 2012 sp.zn. 8CoP/39/2012-65. Jediným dôvodom, na ktorý matka dieťaťa poukazuje, je jej aktuálny príjem v porovnaní s príjmom, ktorý dosahovala v čase poslednej úpravy, nakoľko už v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Nitre matka uvádzala, že má príjem iba vo forme dávky v nezamestnanosti. Nevie pochopiť, prečo zdravá mladá žena si nemôže a nechce nájsť prácu, ktorou by zabezpečila vyšší príjem. Poukázal na výšku svojho príjmu, ktorý je 342 eur v čistom, z ktorého príjmu uhrádza náklady spojené s bývaním vo výške 121 eur, výživné vo výške 90 eur, stravné lístky na obedy vo výške 15 eur, lekára a lieky vo výške 25 eur a ďalšie výdavky v sume 40 eur. Okrem toho platí splátky pôžičky vo výške 50 eur a zrážky exekúcií sú vo výške 134 eur. Jeho mesačný príjem nepostačuje ani na pokrytie základných životných potrieb. Jeho jediným príjmom je príjem zo závislej činnosti, nevlastní žiadny nehnuteľný majetok a ani hnuťelný majetok väčšej hodnoty, nevlastní žiadne motorové vozidlo. Na jeho strane nedošlo k pozitívnej zmene, ale skôr k zhoršeniu pomerov. Domnieva sa, že príjem na dieťa spolu vo výške 180 eur, on 90 eur a matka dieťaťa 90 eur a tiež rodinné prídavky, je vzhľadom na situáciu primeraný na pokrytie bežných potrieb trinásťročného dieťaťa. Žiada napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť na výživné vo výške 100 eur mesačne od 07. 04. 2016 a zročné výživné v plnom rozsahu zamietnuť.

4. K odvolaniam rodičov maloletého dieťaťa sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý poukázal na vyjadrenie v konečnom návrhu, v ktorom žiadal zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na sumu 100 eur mesačne. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané zvýšenie opodstatnených výdavkov maloletej G., ktorá navštevuje osemročné gymnázium, pričom k podstatnej zmene pomerov došlo aj samotným rastom, fyzickým vývojom maloletej, čím sa zvýšili výdavky na jej ošatenie, obuv, hygienické potreby a stravu. Do úvahy bral i pomery na strane oboch rodičov, ktoré sa od poslednej úpravy v roku 2011 zmenili na strane matky dieťaťa v tom, že matka ukončila pracovný pomer z dôvodov, ktoré neboli zapríčinené jej konaním, čím sa znížil príjem matky zo sumy 468,31 eura na dávku v hmotnej núdzi vo výške 133 eur. Z dôvodu, že matka odmietla zúčastniť sa aktívnych prác, jej dávka bola znížená na sumu 72 eur, čím vlastným postojom sa pripravila o vyšší príjem. Zvýšenie výživného na sumu 100 eur mesačne je primerané veku a odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ako aj možnostiam a schopnostiam oboch rodičov.

5. Otec dieťaťa v podanom vyjadrení k odvolaniu matky dieťaťa zopakoval dôvody uvedené v ním podanom odvolaní, pričom zdôraznil, že matka dieťaťa nebrala a neberie do úvahy jeho životnú úroveň, materiálne zabezpečenie, zdravotné a existenčné problémy. Jej majetkové pomery boli v čase posledného rozhodnutia a aj v súčasnosti ďaleko lepšie ako jeho.

6. Matka dieťaťa v podanom vyjadrení k odvolaniu otca dieťaťa iba poukázala na to, že otec sa nezaujímal o dieťa už počas trvania manželstva a po rozvode sa nezaujíma vôbec, ničím navyše neprispieva, nepomáha so zabezpečením voľného času dieťaťa. Jeho záujem o dieťa je vždy prejavovaný na súdnych pojednávaniach a v jeho odvolaniach v snahe ovplyvniť súd a vyvolať klaný dojem, aký je starostlivý otec. Žiada zvýšiť výživné na sumu 190 eur mesačne.

7. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona číslo 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods.1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 zákona číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“), neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie matky a otca dieťaťa je dôvodné. Súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci a nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je možné napraviť odvolacím súdom, z ktorého dôvodu

odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/, písm. c/ CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z., účinnom od 01. 07. 2015 (ďalej len „CMP“).

Podľa ustanovenia § 395 ods. 1 CMP, ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutie jeho účinnosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Predmetom tohto konania je návrh matky, doručený súdu prvého stupňa dňa 19. 01. 2016, ktorým žiada zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na maloletú G. zo sumy 90 eur na sumu 190 eur mesačne. Návrh odôvodnila ukončením pracovného pomeru k 30. 09. 2011 pre nadbytočnosť a okamžitým skončením pracovného pomeru s následným zamestnávatelom z dôvodu nevyplatenia mzdy ku dňu 16. 01. 2013, odvtedy je nezamestnaná a poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 72 eur mesačne. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 90 eur mesačne na sumu 120 eur mesačne. Matka maloletej G. nesúhlasí s výškou zvýšeného výživného a odvolaním žiada zmeniť na sumu 190 eur mesačne. Otec maloletej G. nesúhlasí s určenou výškou zvýšeného výživného a žiada zmeniť na sumu 100 eur mesačne. Kolízny opatrovník, poukazujúc na pomery rodičov dieťaťa, povinnej osoby a uvádzajúc, že matka odmieta zúčastňovať sa aktívnych prác, v dôsledku čoho má znížená dávku v hmotnej núdzi zo sumy 132 eur na sumu 72 eur mesačne, navrhol výživné vo výške 100 eur mesačne.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do toho času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. V preskúvanom rozhodnutí súd prvej inštancie konštatoval existenciu zmeny pomerov na strane všetkých účastníkov konania, ktorú posudzoval od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, a to dňa 24. 02. 2011. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ďalším rozhodnutím súdu o vyživovacej povinnosti otca, o ktorej konal na návrh otca na zníženie výživného, v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 24P/6/2012, v ktorej veci rozsudkom zo dňa 12. apríla 2012 č.k. 24P/6/2012-45 návrh matky na zvýšenie výživného a tiež návrh otca na zníženie výživného zamietol. Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 06. 09. 2012 č.k. 8CoP/39/2012-65 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Ak teda súd prvej inštancie porovnával pre ustálenie zmeny pomerov rok 2011, kedy bolo určené výživné na maloletú G. v sume 90 eur mesačne s obdobím v čase rozhodovania, nepostupoval správne, nakoľko sa mal zaoberať dôvodmi potrebnými pre ustálenie zmeny pomerov ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu, t.j. 06. 09. 2012.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie bolo súdom prvej inštancie vydané predčasne. V rámci vykonávaného dokazovania, keďže ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu, je podľa § 35 CMP povinný zistiť skutočný stav veci a vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí (§ 36 CMP), ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Súd prvej inštancie však v danej veci nedostatočne zistil skutočný stav veci, keď na strane matky nezisťoval dôvody skončenia pracovného pomeru k 30. 09. 2011, resp. ku dňu 16. 01. 2013, nezaoberal sa zisťovaním, či matke dieťaťa bola úradom práce ponúknutá práca, či ju matka prijala, resp. odmietla, nezisťoval jej majetkové pomery. Matka dieťaťa uvádza súčasný príjem, spočívajú v dávke v hmotnej núdzi v sume 72 eur mesačne za situácie, že odmieta vykonávať aktívne práce, ktoré by jej túto dávku v hmotnej núdzi zvýšili na sumu 132 eur mesačne, ktorú okolnosť súd v napadnutom rozsudku náležite nevyhodnotil. Jej príjmom sú rodinné prídavky v sume 23,52 eura mesačne a výživné zo strany otca na maloletú G. v sume 90 eur mesačne. Ak teda matka má celkový príjem 185,52 eura mesačne (aj s výživným na G. a dôvodila výdavkami na bývanie v sume 120 eur mesačne, 19,36 eura na elektrinu, plyn, televíziu 8 eur, obedy dcéry v škole v sume 20 eur mesačne, poplatkami za ľudovú školu umenia v sume 65 eur polročne, t.j. 11 eur mesačne, výdavkami na dopravu dcéry do gymnázia v sume 7-10 eur mesačne, nie je zrejmé, z čoho tieto výdavky uhrádza, keď evidentne ňou uvádzaný príjem na toto nepostačuje, pritom tieto výdavky nezahŕňajú výdavky na stravu matky a dcéry. Sama matka maloletej G. vo svojom výsluchu na pojednávaní uviedla, že od 01. 05. 2016 by mala nastúpiť na prácu, ktorú jej ponúkli z úradu práce, ktorú skutočnosť súd prvého stupňa nepreveril a nezaoberal sa touto, z hľadiska ustálenia zmien pomerov a úpravy výšky výživného, podstatnou

okolnosťou. Matka dieťaťa nepredložila súdu výdavky, ktoré jej vznikli v súvislosti s nástupom dcéry na osemročné gymnázium, od ktorej okolnosti odvádza okamih zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa.

13. V ďalšom konaní súd prvej inštancie zameria svoju pozornosť predovšetkým na zistenie pomerov na strane tak maloletého dieťaťa, ako aj jeho oboch rodičov. Predovšetkým vyhodnotí, či došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa. V tomto konaní je potrebné ďalej skúmať tak majetkové pomery otca maloletého dieťaťa, ako aj matky maloletého dieťaťa, dôvody skončenia pracovných pomerov zo strany matky, existenciu ponuky práce z úradu práce pre matku, prípadné dôvody odmietnutia týchto ponúknutých prác a dôvody odmietnutia aktivačných prác matkou, dôvody, pre ktoré sa matka od 16. 01. 2013 nezamestnala. Taktiež bude potrebné zabezpečiť zo strany matky vysvetlenie úhrady nákladov z jej príjmov, nakoľko ňou uvádzané výdavky vysoko prekračujú jej mesačný príjem, ktorý podľa jej tvrdenia pozostáva z dávky v hmotnej núdzi v sume 72 eur mesačne, rodinných prídavkov v sume 23,52 eura mesačne a výživného na dcéru G. platného otcom, v sume 90 eur mesačne. Tiež bude potrebné sa zaoberať i možnosťami a schopnosťami povinného, otca maloletej G., príjmovými a majetkovými pomermi, zmenami pomerov na jeho strane od roku 2012 a zistené skutočnosti náležite vyhodnotiť.

14. V ďalšom konaní súd prvej inštancie doplní dokazovanie v naznačenom smere v potrebnom rozsahu a vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom vo všetkých jeho výrokoch odôvodní, vyporiadať sa v ňom i s námietkami účastníkov konania uvedené tak v odvolaní matky, ako aj v odvolaní otca, a to v zmysle ustanovenia § 220 CSP. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).